

ORUMENAKO TXIPIROIAK POEMAFARIA

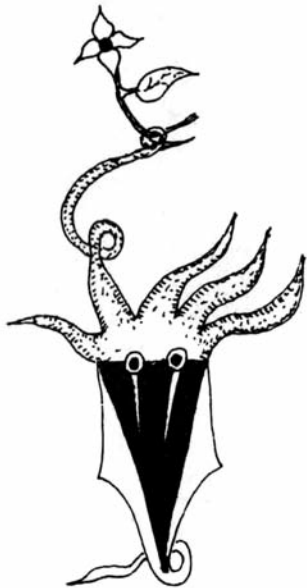
ERRIOGUARDA JATETXEA
AFARI BEGANOA/OROJALEA 30 EURO
LANGABETU ETA PREKARIZATUEK 15 EURO

APIRILAK 30 / 20:30

IZENA EMANI
LURRUKO DEJADA
EKI OROJALEAN
KANTZINA

1. jatetxe-atarian

abodi

doinua:
Maddi Oihenart
(2005)

musuz josiak
begi biak.

oinetako bakoitzean
oin bat.

hartz-zuri baten
konpasa.

... gau ona pasa.

1.1. Oroimena

Oroimena:
Aintzina gogoRAtzeko periskopia.

Etorkizuna:
Oroimen ezineko aintzina.

Ikusmena:
Azal oro begiRAtzeko zooma.

Begiak:
Irudiak iRAkurtzeko ispiluak.

Irudimena:
KanpoRAko itxurak zuritzeko labana.

Asmamena:
Etorkizuna eguneRAtzeko sena.

1.2. Izan ere inork ba al daki

Izan ere inork ba al daki
kantxako zein zentimetro kubikotan
jokatu behar zaion imintzio bati
aukerarik gabeko desafio zimurra.

Garaituko ez balu
bekiola behintzat,
dutxaren atsedeen etsia
zilegi.

1.3. plantak

Zure begietan pausatu
ta pasatzen utzi nauzu.

errekonozimendu lasai bat
harrapatu dizut
zure begien atzetik.

ea zortea duzun
eta nitaz
enamoratzen zaren.

1.4. neure buruari

Egunen batean hil beharragatik
ez dut ero baten moduan ibiltzeko
aski arrazoirik aurkitu.

Ez nuke inolaz ere
gauza haundirik gabe
bizitzeko beldurrik nahi.

Neure borondatez uzteko prest
nagoen gutizi orotan
nazkatu arte
jarrai bezate
orain arte bezala alferrik agintzen.

Norbaitek galdu beharragatik
ez dut nik irabazi beharrik.

1.5. gau-giro

Ilargiaren azkazal zorrotzak
larrutzen duenean arratsa
eta izar lakarrek harramazkatzen
mendiko abar iharrak,

desegin egiten dira ilunpetan etxeak,
diharduenean hotzak hiltzen
sukaldeko leihoaren argi erreak.

Lurraren azpiko oihartzun gorrak
galduta dabiltzan tren baldarrak
hurrupatzen ohi omen,
eta errainuen artean hor nonbait:

txatarategi bat gainezka,
sateliteak zilipurdika,
eta irratia,
distiraz irakiten.

2. sarrerak

Hor zaude

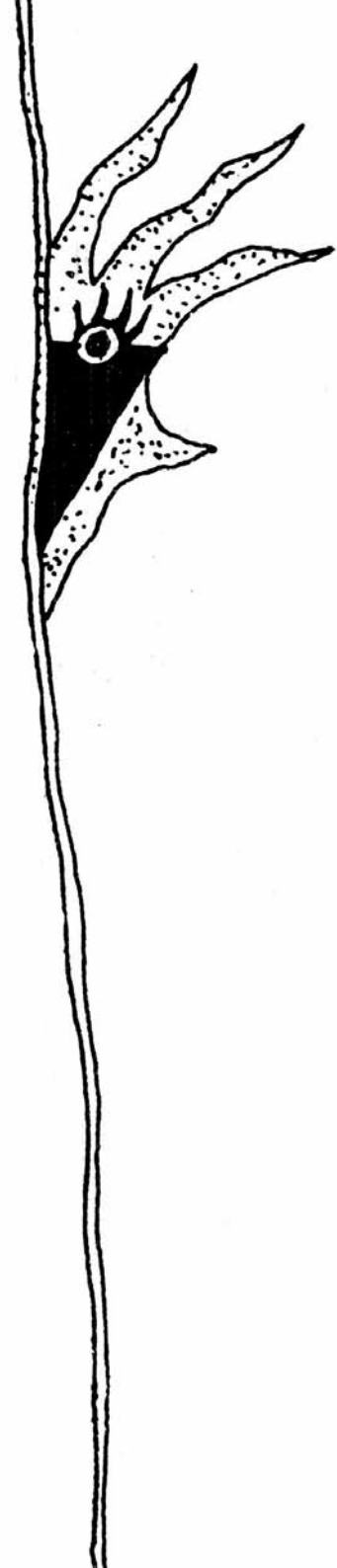
doinua:
Imanol
(1982)

Hor zaude nolanahi.
Mihin puntan mutu
alferrikako ahaleginetan, ahaleginetan.

Hor zaude nolanahi.
Distantzi jeltuen atzetik
alferrikako ahaleginetan, ahaleginetan.

Hor zaude nolanahi.
Buruaren apalen batean
asanblada isiletan bildua, bildua.

Hor zaude nolanahi.
Ispiluz osatutako
kuboaren barru-erdian, zintzilik, zintzilik.

2.1. Txangurru bati bezala

Txangurru bati bezala,
zuri ere,
azken funtsetaraino
urruptuko dizkizute
adimenaren tarte
goxuenak.

2.2. katuzainarena

Katu baten begiak,
ilargia zaintzeko
sarraila zulo zoliak.

Katu baten begiak,
teilatuetan dabiltzan
ikur fosforagarriak.

Katu baten begiak,
ilunpe sakonetan
izar-elurrez josiak.

Katu baten begiak,
kolore askotako
labanaren zauriak.

Katu baten begiak,
ametsaren erdian
arrainez bete-betiak.

2.3. Anaiari galtzerdiak janztea

Anaiari galtzerdiak janztea
egokitu zaigun bakoitzean
bigarren gerra mundiala
berpiztu behar izan badugu,

ez da harritzekoa,

aurrean suertatzen zaion
edozein zapata pareri
lokarria askatzeko grina
eraman ezina badu.

2.4. Trumilka izar txirbil

Trumilka izar txirbil,
trumoiak askatzen dituzun
burni puska.

Harridurak gratatzeko
ikusmira ozena.

Ilunpetako metala
eta
laberinto fatala.

Ganbaz kargatuta
isilik zauden
txipiroi astuna.

Oihartzunak zulatzen
ozar diharduzun
tximista zitala.

Etorkizun oro
eragozten duzun
erraminta mortala.

2.5. in memorian

lagunarteko
bazkari
sobietikorik
jatorrenaren
postrea
... opa.

klandestinitatearen
txipiroi
guztien
okaso
nostalgikoa
... opa.

erlojuak
erauzitako
denboraren
atseden
mugagabea
... opa.

nortasunik
gabeko
buruaren
askatasun
gardena
... opa.

itsas
izarretako
freskotasun
ugariaren
iluna
... opa.

lur azpiko
sator hilari.

munduan
German zenari
ezin bestez,
altxa tropa
... ta opa.

Ze ...
jadanik,
asmak ez dik
bizitzaren hatsik
behartuko.

Ta ...
kopeterdiko
txulo beltzetik barrena,
zilarrezko tximistak
joa dik,
eskumuturreko
despertadorearen
espero gabeko
tutu tristea.

adios ...
lur azpiko
sator hila.

gaztetasun humila.
galaxia hotzetan
izar gorri baten bila
habila.

3. plater nagusia

Jo ezan

doinua: Santi Gimenez
(Imanol / Klabelin Komik, 1981)

Bizitza irrikituaren isiltasun barea.
Ezin bestean...

Jo, Jo, Jo ezan
Jo, Jo, Jo ezan
Jo ezan

Hain astiro gogatutako soinua.

Jo, Jo, Jo ezan...

Hain emaro itzartutako larrua.

Jo, Jo, Jo ezan...

Hain luzaro edukitako mezua.

Bizitza irrikituaren isiltasun barea.
Ezin bestean...

3.1. Orain ezikan, besteetan ere

Orain ezikan, besteetan ere
ez dinat bizkarrik emango, Maddi,
baina bihar arte, bederen, ez itzan
suzko igitai zorrotzok itzali.

Irri maltzurrez txikitu ditén
mila pusketan mailu baldar hau
ta Thor traste honek, azken aldean,
fandangoan aritzeko gogo gutxi.

Zitroin garratzez eskribituta
bidaltzen dizkinat seinale goriok,
hitzaren sotoan miatu nahi badun
txaparen gainetik pasa itzan.

San Juan bezperan Venezian dinagu
San Markosen plazan enkontrubide bat,
inguratzen bahaiz, ez itzan ahaztu
denbora bateko karramaru zaharrak.

3.2. nunquam superata

Europa zaharraren
kartoizko buruhauskarri
azpian,

sagar
erre
baten
txustarra.

Han hemenka,
behi guztien
postrerik
estimatuena.

Eta zerutik
belar-metal
gazta batek
so.

3.3. c.a.t.

Rioko Azukre-Ogitatik etorritako
Bihotz Sakratu hegalaria,

Igeldoko kartoizko gaztelua,

Hotel Londreseko tontorrean
ereindako tipula ortodoxoa,

ta Kursaaileko zubian zelatan dauden
getari borobil prefabrikableak
zaintzeko,

esploradore kapela daramate
Donostiako munizipalek.

Hiroxima ta Nagasakitik
ekarritako tamaritzek berriz,
bizar berde batzuk
erakusten dituzte
noizean behin besapetik,

ta Bulebarreko kiosko aurrean,
artzainik gabeko inudeen artean,
alkate potoloa aurrezkoa dantza ezinik.

3.4. inuxentearena

«Ez zara mundu honetarako»

esan zaio;

txiripaz,

halako batean,

mundu arrotz honetara

erori den inuxenteari.

«Hurrengoaren bidea urratuz

eskura dezakegu

dagokizun zorion apurra»

esan zaio;

txiripaz,

halako batean,

mundu arrotz honetara

erori den inuxenteari.

Bizitza luzeagoa,

agian areagoa

behar omen duelako;

aurrerabidearen zaldi biok,

ahalik eta azkarren

eta

ahalik eta urrutien,

bizitzaren atzetik

alde egiteko baizik

ez dutelako akaso balio...

«Lana eta borroka:

horra defentsarako

emango zaizkizun

erraminta bakarrak»

esan zaio;

txiripaz,

halako batean,

mundu eder honetara

erori den inuxente gaisoari

3.5. erronka

beldur naiz
ezagutzen ez zaituenak
inoiz zugar
erreparatuko ote duen

beldur naiz
iraun beharrak
nolakoa nahi zintuzkegun
ba ote digun
ikusten uzten

beldur naiz
zaren bezalakoa
ba ote zaitugun
behar bezainbat
maite

beldur naiz
gure haziak
etorkizun-indarrik
ba ote duen
zurekin

beldur naiz
zugar bat
ez ote gintuzun
beste egingo

nork bere burua
asmatu ezean
ezin du izan
sekula betiko

4. postrea

Katu bat bezala

doinua: Santi Gimenez
(Imanol / Klabelin Komik, 1981)

Katu bat bezala
obligatuta banago
autodefentsan.

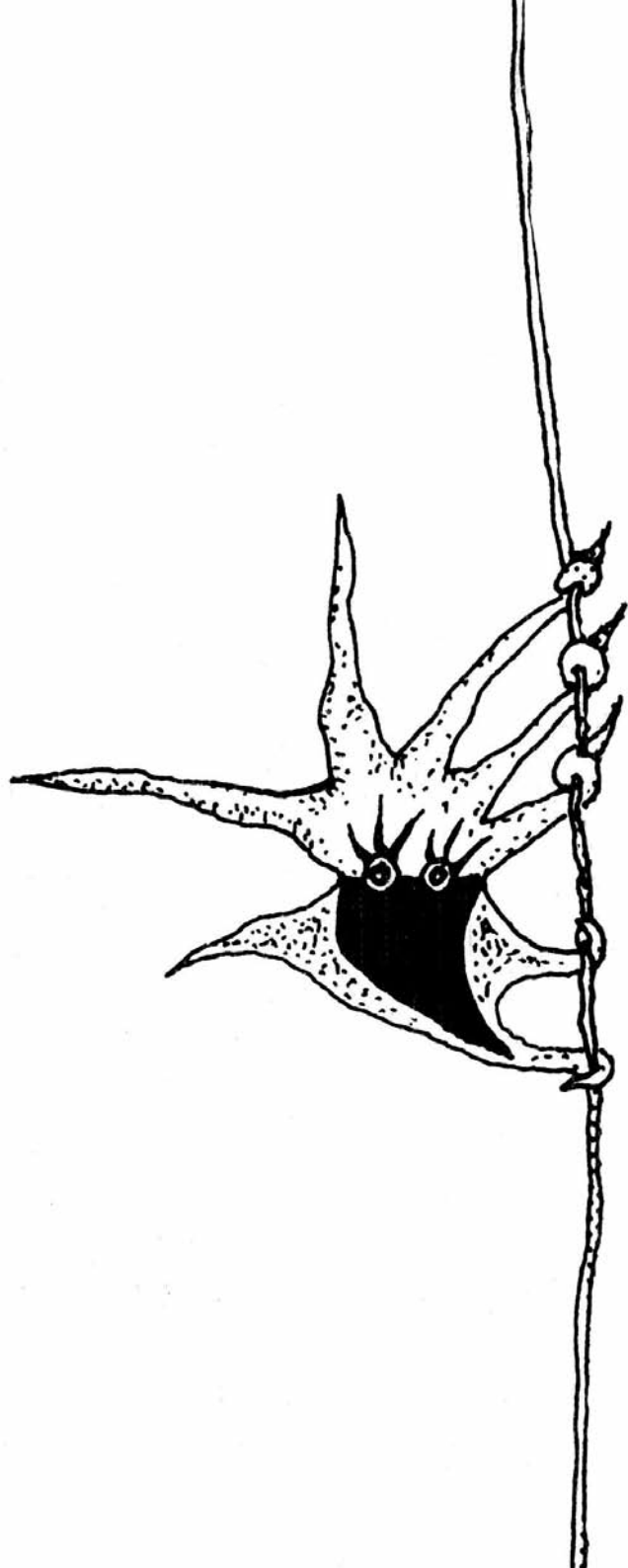
Zakur bat bezala
galdu behar banaiz
kaleetan zehar.

Bigarren kategoriako
ardi errebelatu bat
izan behar badut.

Giza-sare monolitiko hauetan
harrapaturik banago,
betiko.

nahiago dut lo
nahiago dut lo
nahiago dut lo

... amets bat bizitzeko
adina banintz.

4.1. mapa mundi

Zuritu egin digute izakera,
mugak bizar-aitzurrez bereizi.
Kartoindu egin digute lurra,
itsasoa paper urdinez estali.

Alanbradatan bilbatu gaituzte
lerro paraleloz eta meridianoz.
Zehatz-mehatz finkatu digute,
txandapasean dagokigun gradua.

4.2. tian'an men

airean hondar-borroka
haizea dabil orroka
ate-zaindari, portalez kanpo
hilezinezko dortoka

harrizko ganbeluak lo
nolako ametsak; auskalo!
aldameneko dragoia ere
oraindik isilik dago

hojaldrezko jauregia
harresi gorritz jantzia
teilen gainetik erortzen zaio
goxoki-lerde gaxia

ate guztiak itxirik
apenas dago leihorik
alegiatzko erretratua
atalburuan zintzilik

Euskal Herria non dago?
izarrei begira nago
begiak heltzen duena baino
pausoren bat harantzago

4.3. sinesmena

Elurrak hire begietan
mamitu zirenean,
zuhaitz bat bezala
sentitu hintzen
ilunpetan hazten.

basoan era single eta arruntean
huts-hutsik bizitzen.

sentimendu bolada geldiek
heldu ziaten tripa
tristura hunkigarrietan.

gauaren eta izarren
pisu ikaragarriaren azpian,
hain apurra ikusi duk
hire burua... !

Oi, lur hotza !
Oi, lur hotza !
Oi, lur hotza !

4.4. Erakusten ez didazunaren

Erakusten ez didazunaren
mapa papiroflexikoa
asmatzea badago,
ta zure bihotzaren azpiko
karkabetan nabil,
trolebusaren bigarren pisuko
azken aulkian galduta.

Hurrengo orrialderako bidetxiorretatik,
belarrezko petatxu zabalez
konposatutako edredoietan barrena,
zeu zara betiko gidari,
ta neu, berriz,
neure buruko fronte sakabanatuen mandatari,
erabakirik gabeko korapilotan antzu.

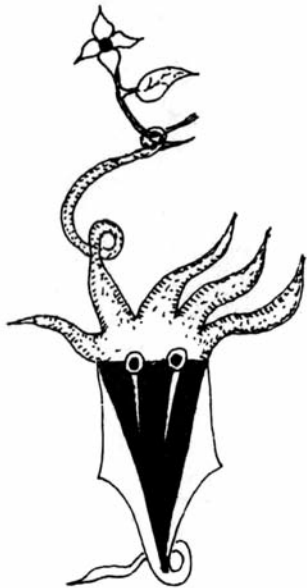
Gure kaleidoskopio gandutuaren zorabioan
ausartzen naizenetan,
konprenitzen ez ditudan keinuak
egiten dizkidazu,
ta harrapatzen nauzun
tabernatan oro
kupidarik gabe lapurtzen,
baxoerdian geratzen zaidan kondar bakarra.

4.5. aholku merkeak

Bere bizimodua zinez
joriago desio duenak,
ez dezala politika
geroaren baitan hesi.

Atarramentuaren abantzuak
errekeritzen duen oldarra
erramintan prest daukanak,
ez dezala rebo luzioa
politikaren baitan utzi.

Altxorraren alderdiren bat
Orain bertan zor zaio.

5. kafea eta kopa

Ta ezin etsi

doinua: Fran Lasuen
(1996)

Hor zaude, nola nahi,
mihin puntan mutu
alferrikako ahaleginetan,
ezin, ezin egon nagietan. (bis)

Hor zaude, nola nahi,
mihin puntan mutu
alferrikako ahaleginetan,
distantzi jelatuen atzetik
[kuboaren barru-erdian]
ezin egon nagietan.

Hor zaude, nola nahi,
bildua, asanblada isiletan,
zeure buruaren apalen batean.

Ta ezin etsi, ta ezin ase.
Ta ezin ase, ta ezin etsi.

5.1. immolazioa

Bere buruaz
beste
(paperezko
lili bat)
egin du
kaxka
motzeko
poxpolu
bontzoak.

5.2. baietz!

Akabatu ziren
errege magoen
ikatz gozoak.

Izpiritu santuaren
hegaletan jarrita
pantera arrosa
baletor...

ukabila lekarke
goratik jasota.

Troiako zaldiaren
sabelean gordeta
pantera arrosa
baletor...

sua lekarke
ikastoletako haurrentzat.

5.3. Hala ere, nahiz Wolframioa

Hala ere, nahiz Wolframioa
orobat Penizilina
edo Loteria asmatzeko
beste biderik ez dago.

Gauregungo etorkizuna kontatzeko
hatzamarrak nahikoak dira.

5.4. txostena

Etzazula portzentaia minimo batez, bederen,
etorkizun inplizitoetan hil zaitzaten utz.

Tabernaz taberna,
hankapuntetan ibiliko bagara ere,
ez dezatela biltzarretan zure begi urdinek
mozorroaren azpiko negar saminik isuri.

Dagoeneko kasikan ez ditut
zure aparatu digestiboaren
azken taupadak konprenitzen

baina, parentesi artean esango banizu,
ekarri dituzten bokadilloak ez direla
azken finean baino guretzat...

Belardietan ez da
zure aldeko papera besterik ageri;
«delinkuentzia internazionalaren anaiek oro
lurrazpiko aparkalekuetan errekeritzen zaituzte».

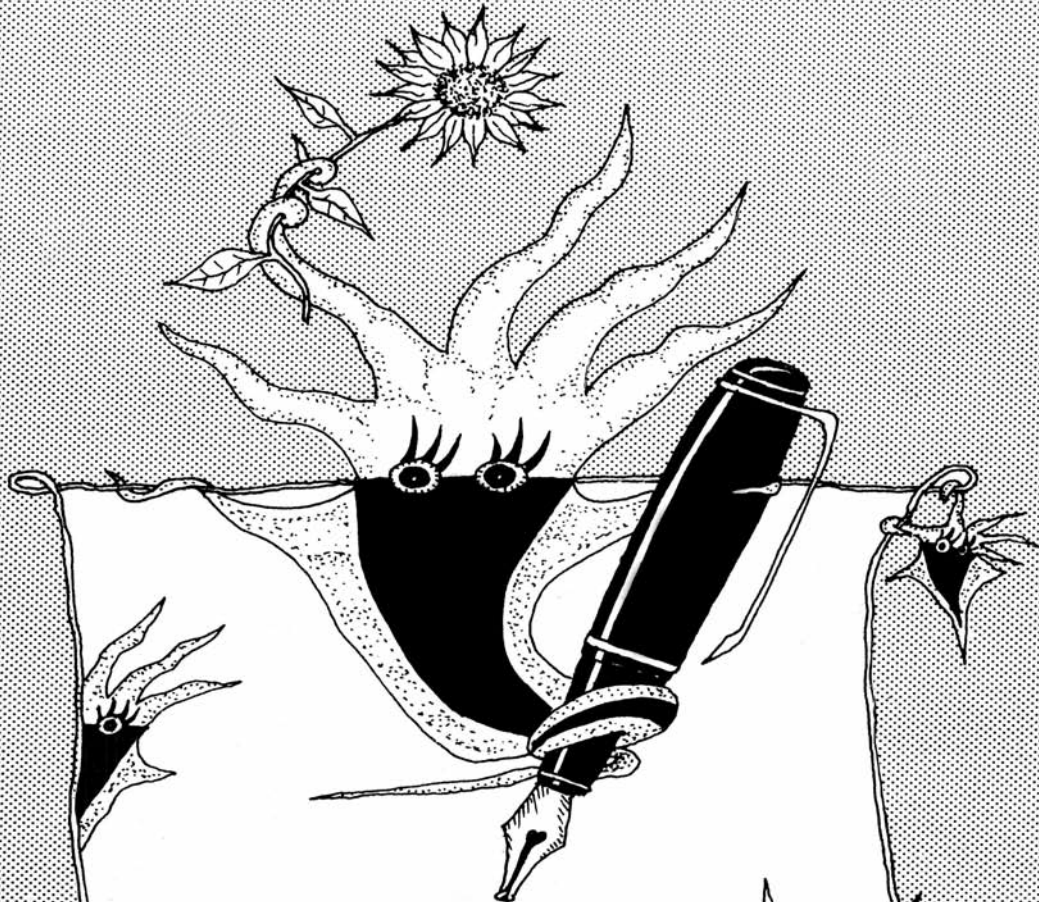
5.5. arretaz

Azare itsuaren eginahalak
denboraren poderioz
izar berriak pizten ditu.

Etorkizunaren asmoak
eta
asmakizun dirautenak
batera datozenean
gizonak ezagutu egiten du.

Ezer ikaskizun dirauen artio
jakin eta ez dakienaren arteko oreka
beti izango da neurri berekoa.

Gure oroimen ahulak
ahalegin ikaragarriak
egin behar ditu
nahiz hemen bertako etorkizunari
imintzio zorri bat
harrapatuko dion.

Liburuxka honetako testu guztiak
Rafa Egigurenek idatziak dira,
eta Hernanin irakurri
edota kantatu ziren,
jendaurrean,
2019ko apirilaren 30ean,
Urumeako txipiroiak izeneko
poemafarian

李白

Li Bai

子夜吳歌

長安一片月
方戶搗衣聲
秋風吹不儘
總是玉關情
何日平胡虜
民人罷遠征

Wu aldean gauez kantari

argizari erdi bat begira
Chang'an-go gau giroaren jabe
hamar mila auzo ari dira
arroparen garbiketan ozen
urriteko haize bihurria
Yu Guàn barna dabil oroiminez
noiz egingo du men tartariak
joandakoak etxera daitezen?

蝶的梦

昔者庄周梦为胡蝶，栩栩然胡蝶也。自喻适志与。不知周也。俄然觉，则蘧蘧然周也。不知周之梦为胡蝶与？胡蝶之梦为周与？周与胡蝶则必有分矣。此之谓物化。

mitxeletaren ametsa

Aspaldi hartan, Zhuang maisua, ametsetan, zentzurik gabe, tximeleta bihurtu zen. Atseginez beterik, zentzurik gabe, tximeleta bat zen, eta hegan zebilen. Atsegin hartzen zuen, baina ez zekien Zhuang maisua zela. Halako batean, atzarri, eta, harrituta, maisu bihurtu zen. Maisuak ez zekien, ametsetan, zentzurik gabe, tximeleta bihurtu ote zen, edo tximeleta, ametsetan, zentzurik gabe, maisu bihurtu ote zen. Zhuang maisua eta tximeleta, noski, ez ziren bat. Horra, nola diren izakiak eraldatzen!

(Wang Wei, Du Fu eta Li Bai-ren baimenarekin, Zhuang maisuak orain dela hogeita lau mende idatzitako pasarte bat)

李白

Li Bai

敬亭獨坐

**Jing Ting mendian
eserita bakarrik**

眾鳥高飛盡
孤雲獨去閒
相看兩不厭
只有敬亭山

airean goi, txoriak barreiu
azken hodei bat desegin berri
Jing Ting mendi tzarra eta biok
elkarri so, aspertu ezinik

李白

古風

西上蓮花山
迢迢見明星
素手把芙蓉
虛步躡太清
霓裳曳廣帶
飄拂升天行
邀我登雲臺
高揖衛叔卿

Li Bai

aspaldiko ahaireak

urrunean artizarra dirdai
Lin Huà-ra naiz sartaldetik igo
hatz zurion artean loto bat
gaineko huts gardenean dago
haizearen hegaletan gora
ostadarrak gerrikoa laxo
aspaldiko Weì Shu Qing-engana
erregutzen ari zait joateko

慌慌與之去
駕鴻凌紫冥
俯視洛陽川
茫茫走胡兵
流血塗野草
豺狼盡冠纓

bere bila, antzarren gidari
oskorrian ezin arinago
lurrari so, Luò Yang-eko urak
lerroz lerro, etsaiak eraso
otsoak al dira txanoz jantzi?
belarretan lokatz eta odol

王維

Wang Wei

送別

下馬飲君酒
問君何所之
君言不得意
歸臥南山陲
但去莫夏問
白雲無儘的

agurra

katilu bat ardo opa eta
lur gainera jaitsi da zalditik
zeren bila dabilen, galdezka
ezin jaso erantzun garbirik
hegoko goi-mendietan galdu
eta lasai ederrean bizi
nora doan zehatz ez du esan
baina hodei zurien atzetik

李白

關山月

明月出天山
蒼茫雲海間
長風幾萬里
吹度玉門關
漢下白登道
胡窺青海灣
由來征戰地
不見有人還

Li Bai

ilargia haitz artean

ilargia Tiàn menditik gora
goiko itsas zabalaren jabe
Yu-ko haitzen artean haizea
milaka li ziztuka tai gabe
Bàì Deng-era bidean handarrak
Qing Hàì golko baitan etsai-olde
guda-leku arriskuz betea
ezin egin bertatik at ihes

戍客望邊邑
思歸多苦顏
高樓當此夜
嘆息夫應閑

mugari so, etorri berriak
herriminez, jende asko goibel
gaur gauean dorretxeak oro
atalagaz itxita tamalez

杜甫

至德二載

此道昔歸順
西郊胡正繁
至伶猶破膽
應有夫招魂
近侍歸京邑
移宮祀至尊
無才日衰老
駐馬望千門

Du Fu

**Zhide garaiko
bigarren urtean**

aspalditik, zoritxarrez, mende
sartaldetik at bederin etsai
orain ere, beldurra nagusi
ene baitan arimak alderrai
gortearen zerbitzura berriz
erregea bera ote dut zain?
buru arin, urteetan gora
zalditik so, mila ate bikain

王維

Wang Wei

鳥鳴澗

人閒桂花落
夜靜春山空
月出驚山鳥
時鳴春澗中

errekan txorrotxio

arratsean mendian bakarrik
lozez lore kanela lurrera
txori-sail bat ilgoraren izu
txorrotxioz beterik erreka

李白

Li Bai

春思

燕草如碧絲
秦桑低綠枝
當君懷歸日
是妾斷腸時
春風不相識
何要人囉幃

oroiminez bedatsean

zeinen eder den Yen-go belarra
zeta-firu urdina dirudi
Qin aldeko masusta berdatsok
ezin eutsi aleen zamari
maitalea, bere jaunaren zain
ohaideak, erraietan samin
bedatseko haize arrotz, zertan
habil leiho-saretan jostari?

李白

送友人

青山橫北郭
白水遶東城
此地一為別
孤蓬萬里征
浮雲遊子意
落日故人情
揮手自茲去
蕭蕭班馬鳴

Li Bai

adio, lagun

iparreko atetik at, mendi
sortaldeko murrupen, ura
alderdiok utzi bezain laster
urrumbide kuku-belar zurtzak
hodei lokak nolako bidaro!
aspaldiko lagunen gomuta
zaldi sailak irrintziz irrintzi
agurtzeko, eskuaz keinuka

杜甫

望嶽

岱宗夫何如
齊魯青夫了
造化鐘神秀
陰陽割昏曉
暎胸生層雲
決眚入歸鳥
會當凌絕頂
一覽眾山小

Du Fu

Tai mendiari so

horra hor Tai, eta nola gero!
Chi eta Lu, berdats mugagabe
aldiz egun, aldiz ilunabar
natura goi-hatsaren aldare
ohantzera bidean txoriak
bular aratz, hodei-eragile
so batean, oro mendi koxkor
gain guztiak elurpean daude

杜甫

春夜喜雨

好雨知時節
當春乃發生
隨風潛入夜
潤物細無聲
野徑雲俱黑
江船火獨明
曉看紅濕處
花重錦官城

Du Fu

**euria gozo-gozo
bedatseko gau batean**

euria noiz erori badaki
aurten ere garaiz bedatsean
haizearen eran ernaltzeko
gauzak oro gauaren gordean
bidetxurrak hodeipean goibel
argi bizi bat ontzi gainean
lore kutun, mandarin dotore
ortzi gorri, egunabarrean

杜甫

月夜憶舍弟

戍鼓斷人行
秋邊一雁聲
露從今夜白
月是故鄉明
有弟昆分散
無家問死生
寄書長不達
況乃夫休兵

Du Fu

**anaien oroiminez
gauetz ilargitan**

espaloiak danborrekin izu
basantzarrak urriaren berri
ilargia sorterrian dirdai
ihintzetan gaua jada zuri
senideak erabat barreiu
etxetik at, hil ala bizirik?
luzaroan eskutizik gabe
su-etena gaur helduko balitz!

李白

Li Bai

秋浦歌

爐火照天地
紅星亂紫煙
赧郎明月夜
歌曲動寒川

Qiù Pu-ko kanta bat

inarrak ke ubeletan dantzan
olaria ilargitan gorri
kantaz kanta, ur hotzak borborka
ola zeru-lurren antzirudi

王維

Wang Wei

辛夷塢

木末芙蓉花
山中發紅萼
澗戶寂無人
紛紛開且落

magnoliaren muinoa

erroitzeko bordan bakardade
alez ale mendi arte gorri
abarretan ernamuinak lore
aiko-maiko, lurrean ugari

李白

Li Bai

尋山僧不遇作

石徑入舟壑
松門閉青苔
閑階有鳥跡
禪室無人開
窺窗見白拂
挂壁生塵埃
使我空嘆息
欲去仍徘徊

**mendirá janari bila
eta bertan inor ez**

ibar-bide gorrian txintxarra
zuresia goroldioz itsu
langaretan txorien arrasto
goi-hatsaren gelan ezin sartu
leihotik so, erraxko zuri bat
gakoan zain, hautsak estali du
zoritxarrez alferrik bisita
itzultzeko oteketan antzu

香雲偏山起
花雨從天來
己有空樂好
況聞青猿儗
了然絕世事
此地方悠哉

mendietan gora usain gozo
lõrea tai gaberik ari du
ene baitan melodia eder
urrunean tximuaren oihu
arazoak oro atzenduta
inguramen hauetan barreiu

杜甫

Du Fu

彭衙行

憶昔避賊初
北走經險艱
夜深彭衙道
月照白水山
盡室久徒步
逢人多厚顏
參差谷鳥吟
不見遊子還

Peng Ya

ipar-aldi beltzetan beltzena
ihesian etsaiarengandik
gau ilunak Peng Ya-ra bitarte
Bai Shui mendi gainean ilargi
zenbat urrats emazterik gabe!
arrotzaren aurrean lotsati
itzuliko bidean inor ez
beleak goi-azpitan ausarki

痴女饑咬我
啼畏虎狼聞
懷中掩其口
反側聲愈嗔
小兒強解事
故索苦李餐
一旬半雷雨
泥濘相牽攀

alabak kosk egiten dit gosez
otso eta tigreak txit hurbil
ezin beso artean mintzuldu
garrasika behin eta berriz
barrenak gur-gur, okaran eske
ume batek ezin du konpreni
hamarretik bost egunez ekaitz
lokatzetan erabat bustirik

既無禦雨備
徑滑衣又寒
有時經契闊
竟日數里間
野果充餽糧
卑杖成屋椽
早行石上水
暮宿天邊煙

euripean estalperik gabe
arropak hotz, zidorretan irrist
gehienetan tristuraren mende
egun oso batean hamar li
abar xumez aterpea jaso
oihaneko fruituak janari
arratsez ke bat noiz agertuko
legarretan oinez goiz-goizetik

少留同家窪
欲出蘆子關
故人有孫宰
高義薄曾雲
延客已曛黑
張燈啟重門
煖湯濯我足
剪紙招我魂

atseden bat Tong Jià-ko zuloan
azkenean Lu Zu-ra iritsi
aspaldiko Sun Zai daukagu zain
zein ona den zeruak badaki
ate tzarrak dizkigu zabaldu
gau beltzean argia da egin
ur epela oinak garbitzeko
paperezko farfailak opari

從此出妻孥
相視涕闌干
眾雛爛漫睡
喚起霑盤餐
誓將與夫子
永結為弟昆
遂空所坐堂
安居奉我歡

bertan dago bere familia
elkarri so, malkoak darizkit
ene seme-alabak ausaz lo
edan eta jan-eskaintza berriz
zin dagigun denon izenean
elkartasun ederrean beti
gero solas egin dugu salan
zoriona zinez opatu dit

誰肯艱難際
豁達露心肝
別來歲月周
胡羯仍構患
何當有翅翎
飛去墮爾前

zoritxarrik ez du inork behar
esku zabal bihotz-bihotzetik
urtebete joan da jadaneko
tartariak zorigaitz-iturri
ai!, hegoak izango banitu
zure bila nindoake sarri

王維

Wang Wei

雜詩

君自故鄉來
應知故鄉事
來日綺窗前
寒梅著花夫

olerki xume bat

jauna, ene sorterritik zatoz
hango berri ooren jakile
esan, otoi, leiho honen aitzin
eman al du arandiak lore?

王維

Wang Wei

鹿柴

空山不見人
但聞人語響
返景入深林
復照青苔上

oreinaren hesia

ez den arren jenderik ageri
mendi arte galduotan zurmur
arratseko printzak oihanean
goroldio gainean oihartzun

杜甫

前出塞

挽弓當晚強
用箭當用長
射人先射馬
擒賊先擒王
殺人亦有限
列國自有疆
苟能制侵凌
豈在多殺傷

Du Fu

mugatik irten aurretik

eutsi uztai-hariari tinko
atezuan geziari tira
zaldunaren aitzin, zaldia jo
gudarien aitzin, jenerala
neurrigabe hiltzerik ez dago
atzerriak badu bere muga
ez al dira sobera erori?
arauren bat, besterik ez bada

王維

Wang Wei

竹里館

獨坐幽篁裡
彈琴復長嘯
深林人不知
明月來相照

banbuen artean

oihanean denon isilean
banbuetan eseri naiz trankil
zitara jo bitarte, txistuka
ilargiak nau distiraz jantzi

李白

Li Bai

下終南山

暮從碧山下
山月隨人歸
卻顧所來徑
蒼蒼橫翠微
相攜及田家
童稚開荆扉
綠竹入幽徑
青夢拂行衣

Zhong Nan mendian behera

atzera so, iragan zidorra
altzo sakon, itzal, mugagabe
arrats apal, gain berdatsei bizkar
ilargia bueltan adiskide
etxeraino eskutik helduta
morroia zain, ataka zabaltzen
xendra banbu urdinez gainezka
arropetan arantzen seinale

歡言得所憩
美酒聊共揮
長歌吟松風
曲儘河星稀
我醉君復樂
陶然共忘機

alaikiro, lasai ederrean
solasean, ardoz asebeta
“pinuetan haizea” kantari
azkenean, izarrak indarge
ni neu mozkor; zu, berriz, pizturik
elkarrekin penak ito arte

王維

Wang Wei

漆園

古人非傲更
自闕經務世
偶寄一微官
婆娑數株樹

zumakeen lorategian

asabak ez ziren gortezale
aski zuten kargu txikiren bat
norberaren arabera, nola
balantzaka dabilen kukula

王維

酬張少府

晚年唯好靜
萬事不關心
自顧無長策
空知返舊林
松風吹解帶
山月照彈琴
君問窮通理
魚歌入浦深

Wang Wei

**Zhang ordezkari
nagusiarentzako
erantzuna**

atsedena maite du zaharrak
hamar mila izakiei muzin
bere baitan asmo luzerik ez
oihanetik itzultzen doi daki
haizeak putz, gerrikoa laxo
ilargiak zitaran imurtzi
ur ertzetan arrantzale-kantak
zertarako hainbeste katramil?

西施詠

艷色天下重
西施寧久微
朝為越溪女
暮作吳宮妃
賊日豈殊眾
貴來方悟稀
邀人傅脂粉
不自著囉衣

Xi Shi-ren kanta

ortzi pean xarma zen nagusi
Xi Shi-rena nola luzaz gorde?
goizean Yuè errekan bogada
gauetz Wu-ko jaunaren maitale
goi-mailako dama buruargi
itzalean horren arrunt ote?
apain-lanak neskameen esku
beste batek omen zuen janzten

君寵益驕態
君憐無是非
當時浣紗伴
莫得同車歸
持謝鄰家子
效顰安可希

aire galant, ezin politago
akatsik ez, erregeren ustez
auzuneko alabak keinuka
bere bekain bihurrien minez
lagunekin bainatzen zen baina
zalgurdian lekurik ez dute

杜甫

Du Fu

絕句

江碧鳥逾白
山青花欲燃
今春看又過
何日是歸年

ur urdinak

ur urdinak txoriz zuri-zuri
gain berdatsak su hartuta lorez
joan doan primaderari so
zein egun da?
zein urtetan gaude?

王維

終南別業

中歲頗好道
晚家南山陲
興來每獨往
勝事空自知
行到水窮處
坐看雲起時
偶然值林叟
談笑無還期

Wang Wei

Zhong Nan mendipeko borda

on da garai erdian bidea
arratsean Zhong Nan pean babes
gogoaren arabera, baina
beti ene buruaren jabe
pausoz pauso iturbegiraino
bakean sor, hodeiak altxatzen
ezustean, basoan maisu bat
solasean, ezin egin alde

杜甫

別房太尉墓

他鄉復行役
駐馬別孤墳
近洎無乾土
低空有斷雲
對棋陪謝傳
把劍覓徐君
唯見林花落
蔦啼送客聞

Du Fu

**agur Fang buruzagi handiari
bere hilarriaren aurrean**

aspaldiko partez, sörterrian
bridari tenk, sasipean lausa
oin azpiko lurak malkoz busti
hodei-mordo puskak arrastaka
xakean Xiè banu jolaskide
edo Xu-ren ezpata baneuka
galtxoriek bidaztiei agur
oihanaren zolan lore-jasa

李白

Li Bai

頽峰頂寺

夜宿峰頂寺
舉手捫星辰
不敢高聲語
恐驚天上人

tontorreko tenpluan

tontorreko tenpluan gauaro
izarrak hatz-muturrokin uki
ozen mintzo gabe, baitezpada
hilezinak ez daiten. atzarri